

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De ordine dicendorum de Dulia, & nominis duliæ distinctione ac
descriptione. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

De *Dulia*, PARS VI. *Quae habet tria capitula.*

De ordine dicendorum de *Dulia*, & nominis *dulie* distinctione ac descriptione. CAP. I.

De cultu Patriae qui soli Deo debetur, dicendum est de his quae aliis superioribus debentur. Et inter ea aliquid est quod soli debetur creaturae, ut est reuerentia seu honor *dulie*. Aliquid verò quod debetur & creatori & creaturae, ut obedientia. In primo dicitur de honore seu reuerentia *dulie*. De qua hoc ordine agetur. Primo ostendetur quid sit reuerentia seu honor *dulie*. Secundo tangetur de diuersis speciebus *dulie*. Tertio de errore illorum qui ecclesiam dicunt idololatrare, adorando diuersos sanctos & imagines sanctorum. ¶ Circa primū verò est notandum quod hoc nomen *dulia* quandoque communiter sumitur pro reuerentia quae exhibetur Deo vel creaturae. Vnde *dulia* Graece seruitus Latine dicitur: & *dulos* dicitur seruus. gloss. super illud Matt. 4. Dñm Deum tuū adorabis, & illi soli seruies. Seruitus communis Deo & homini & cuiusque Graece dicitur *dulia*. Quandoque autem nomen *dulie* restringitur ad honorem creaturae debitum: & secundū hoc sic describitur: *Dulia* est cultus vel honor creaturae debitus & exhibitus. *Dulia* videtur esse idē vel in toto vel in parte cū reuerentia, prout sumitur in prima diuisione iustitiae prius posita, quae sic describitur: Reuerentia est virtus personis grauibus vel aliqua praelatione sublimatis, debita honorificationis cultū exhibēs. ¶ Et notandū quod reuereri tripliciter accipitur. Vno modo dicitur motū qui est fugiēdo seu resistēdo ab auidine alicui rei in propria paritate. Et vocatur iste motus timor reuerentiae. Et huic motui interiori respōdet exterius elōgatio vel fuga qua humiles personae elōgāt se ab his qui sunt in dignitate positi, nō audētes eis appropinquare. Quandoque verò reuereri dicitur honorē quē aliquis exhibet alij gratia dignitatis ad ostēdendū quod ei subiectus sit & paratus volūtate eius sequi: ut est assurgere veniēti, assistere sedenti, inclinare trāseūti, incedere sequi, & genuflexio. Quandoque cōprehendit motū timoris reuerentiae, & honorē. Et sic sumitur super illud Hebr. 11. Patres carnis nostrae habuim⁹ eruditores, & reuerēbamur eos. ¶ Reuereri est cū timore honorē impēdere. Tullius in secunda diuisione pri⁹ posita, in parte honorē *dulie* cōprehēdit sub illa parte iustitiae quae dicitur obseruātia, quā sic describit: Obseruātia est per quā homines aliqua dignitate antecedentes cultū & honorē dignantur. ¶ Itē notandū quod hoc nomen Honor, multipliciter sumitur. Quandoque pro dignitate. Heb. 5. Nec quisquā

sumis

sumit sibi honorē: sed qui vocatur à Deo tanquā Aarō. Quādo
verò honor dicitur quod exhibetur alicui gratia superioritatis
ad ostensionē subiectionis, vel propter prioritatē, vel naturę di-
gnitatem, vel excellentiā in aliqua gratia propter superioritatem
vt Ro. 13. Cui honorē, honorem. i. Petr. i. Regem honorificato.
Propter prioritatē tēporis: vt Leuit. 19. Coram cano capite con-
surge, & honora personam senis. Propter dignitatem naturę
Exo. 20. Honora patrem tuū & matrem tuam. & Mala. i. Si ego
pater, vbi honor meus? Propter excellentiam in aliqua gratia
honor exhibendus est omnibus, quia debemus credere quod om-
nes nos excedant in aliena gratia. i. Petr. 2. Omnes honorate.
Rom. 12. Honore inuicem proueniētes. Glo. Aliter non est fir-
ternus amor, nisi in mutuis se proueniāt obsequiis. Ephe. 5. Sub-
iecti inuicem in timore Christi. Phil. 2. In humilitate superio-
res sibi inuicem arbitantes. Gl. Aug. Non hoc ita debemus ar-
bitrari, vt nos aestimare fingamus: sed vere aestimemus posse
esse aliquid occultum in alio. quo nobis superior sit, etiam si ho-
num nostrū quo illo videmur superiores esse, non sit occultū.

De speciebus Dulix.

CAP. I.

Sequitur de speciebus dulix. Notandum ergo quod digni-
sima species dulix est honor qui debetur humanę naturę, quę
filius Dei assumpsit. Specialiter verò honoranda est humana na-
tura in Christo propter inhonorationem quam in cruce susti-
nit: secundū illud Phil. 2. Humiliauit semetipsum, factus obe-
diens vsque ad mortē: mortē autē crucis. Propter quod & Deus
exaltauit illū &c. Propter hoc ex institutione ecclesię fit adora-
tio crucis, in qua id cui exhibetur honor ille est Christus passus
ignominia verò est causa illi⁹ honorationis. ¶ De adoratione hu-
manę naturę à filio Dei assumptę, dicit gl. Aug. super illud Ps.
Adorate scabellū pedum eius, quoniā sanctū est. Sciēdū quia in
Christo terra est, id est, caro quę sine impietate adoratur. Hęc
species dulix, hyperdulix vocatur, quę soli humanitati Christi
exhibetur. Vnde gl. sup illud Ps. Adorate scabellū pedū ei⁹ &c.
Dulix adoratio est, quę etiā creaturę exhibetur. Quę duas spe-
cies habet: vnā quę indifferēter omnib⁹, alterā quę soli humani-
tati Christi exhibetur. ¶ Post naturā humanā à filio Dei assumptā,
exhibēdus est honor beate Virgini, in qua & ex qua filius Dei
carnē assumpsit. Damas. Dei genitricis imaginis nō materiam, sed
figurā adoramus. Figurā hic intellige figuratū siue significatū
per imaginē. Et subdit Damas. Honor enim qui est ad ipsam, ad
eū qui ex ipsa incarnatus est reducitur. Hoc ideo dicit, quia pro
pter